

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

โดยนี่ยังจะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยอันประกอบด้วย สมมุติฐาน ลักษณะประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างแบบสัมภาษณ์ ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล การเสนอข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

สมมุติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งจะทดสอบข้อสมมุติฐานดังต่อไปนี้

1. สายบริหารงานโรงเรียน

สายบริหารงานโรงเรียนมัธยมแบบประสมยังไม่มีการจัดระเบียบแบบแผนแน่นอน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานโรงเรียนมัธยมแบบประสม และจำเป็นจะต้องแก้ไขอีกมาก

2. คุณสมบัตินี้และพื้นความรู้ของอาจารย์ใหญ่

ยังไม่มีกำหนดคุณวุฒิและประสบการณ์ของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมแบบประสม

3. บุคลากรประเภทครู

3.1 โรงเรียนยังไม่สามารถจัดหาครูที่มีคุณวุฒิได้เพียงพอ

3.2 ระบบการพิจารณาความดีความชอบที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสม

3.3 ครูยังไม่ได้มีสวัสดิการที่พอ

4. การติดต่อสื่อสารและการประสานงานภายในโรงเรียน การที่อาจารย์ใหญ่ต้องทิ้งโรงเรียนไปบ่อย ๆ ครั้งละนาน ๆ เพื่อร่วมการอบรม ประชุม สัมมนาที่ทางกรมวิสามัญศึกษา หรือเพื่อช่วยงานจังหวัด ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการติดต่อสื่อสารและการประสานงานภายในโรงเรียน

5. ความสัมพันธ์กับชุมชนและความสัมพันธ์กับครู

5.1 ชุมชนยังไม่ให้ความร่วมมือแก่โรงเรียนอย่างเต็มที่

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ใหญ่กับครู และระหว่างครูกับครูด้วยกัน ยังได้ผลไม่เป็นที่น่าพอใจ

ลักษณะประชากร

ตัวอย่างประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยนี้คือ

1. ผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง
2. ผู้บริหารระดับโรงเรียนได้แก่อาจารย์ใหญ่จากโรงเรียนมัธยมแบบประสมในโครงการปีที่ 1 และโครงการปีที่ 2 จำนวน 9 โรงเรียน
3. ครูจากโรงเรียนต่าง ๆ ตามที่เลือกไว้ในข้อ 2 โรงเรียนละ 20 คน ซึ่งคิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 21.3 ของจำนวนครูทั้ง 9 โรงเรียนรวมกัน

โรงเรียนมัธยมแบบประสมในโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีทั้งสิ้น 20 โรงเรียน แต่เนื่องจากยังมีได้ดำเนินการเต็มตามโครงการทุกโรงเรียน และการวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ประชากรด้วยตนเองทุกแห่ง ครอบคลุมกับเวลาและเงินทุนมีจำกัด จึงได้เลือกมาเฉพาะโรงเรียนในโครงการปีที่ 1 จำนวน 6 โรงเรียน และโครงการปีที่ 2 จำนวน 3 โรงเรียนคือ

- | | |
|------------------------------|-------------------|
| 1. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย | จังหวัดพระนคร |
| 2. โรงเรียนราชินีมาวิทยาลัย | จังหวัดนครราชสีมา |
| 3. โรงเรียนพินอวิทยาลัย | จังหวัดลพบุรี |
| 4. โรงเรียนแกนนครวิทยาลัย | จังหวัดขอนแก่น |
| 5. โรงเรียนนครสวรรค์ | จังหวัดนครสวรรค์ |
| 6. โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย | จังหวัดร้อยเอ็ด |
| 7. โรงเรียนบุษราคัมวิทยาลัย | จังหวัดเชียงใหม่ |
| 8. โรงเรียนอุดรวิทยานุกูล | จังหวัดอุดรธานี |
| 9. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ | จังหวัดฉะเชิงเทรา |

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ
2. การสังเกตและจดบันทึก
3. แบบสัมภาษณ์
4. การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ

การสร้างแบบสัมภาษณ์

ขั้นที่ 1 ศึกษา ค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงานโรงเรียนมัธยมแบบประสม แล้วออกไปพบปะสนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโรงเรียนมัธยมแบบประสม มีรองอธิบดีกรมวิสามัญศึกษา ผู้อำนวยการโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสุรนารีวิทยาลัย (โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนในโครงการทดลองเพื่อจัดทำโรงเรียนมัธยมแบบประสม และดำเนินการโดยสัจฉินได้มีการจัดตั้งโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสมขึ้น) อาจารย์ใหญ่สตรีศรีสุริโยทัย และอาจารย์ใหญ่โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย (โรงเรียนมัธยมแบบประสมในโครงการที่ 1) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดแนวความคิดในการวิจัยและการจัดทำแบบสัมภาษณ์

ขั้นที่ 2 นำแนวความคิดเห็น มละปัญหาที่ได้จากขั้นที่ 1 มาเรียบเรียงเป็นข้อความให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ถึงความมุ่งหมายไว้ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

ขั้นที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์ต่างการบริหาร นิสิตปริญญาโทแผนกบริหารการศึกษา อาจารย์ใหญ่โรงเรียนต่าง ๆ รวม 10 ท่าน นำมาปรับปรุงอีกครั้งแล้วเสนอบริการที่ปรึกษาจึงได้รับอนุมัติให้ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ได้

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เป็นแบบ Structure Interview. ชนิดเปิดโอกาสให้ผู้ตอบตอบได้โดยเสรีตามที่เห็นสมควร (open-end) เพื่อไม่เป็นการจำกัดความคิดหรือคำตอบของผู้ตอบให้อยู่ในวงแคบ เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดร. เรือง เจริญชัย ผู้อำนวยการโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม ได้กรุณาให้เจ้าหน้าที่ออกหนังสือของโครงการฯ ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และการสัมภาษณ์ไปยังอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมแบบประสมจำนวน 9 โรงเรียนที่เลือกไว้ เป็นตัวแทนประชากร และผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมเอกสารและสัมภาษณ์ตัวแทนประชากรของโรงเรียนต่าง ๆ ตามลำดับคือ

วันที่ 6 มกราคม 2514	โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย
วันที่ 27 มกราคม 2514	โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย
วันที่ 28 มกราคม 2514	โรงเรียนอัครพิทยานุกูล
วันที่ 29 มกราคม 2514	โรงเรียนรอยเอื้อวิทยาลัย
วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2514	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2514	โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์
วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2514	โรงเรียนบุพราขวิทยาลัย
วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2514	โรงเรียนนครสวรรค์
วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2514	โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย

ในการออกไปสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมเอกสารเพื่อการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี

ส่วนข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมจากผู้บริหารในส่วนกลางนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่การงานเกี่ยวข้องกับการจัดและดำเนินงานโรงเรียนมัธยมแบบประสมหลายท่านมี ท่านรองอธิบดีกรมวิสามัญศึกษา ท่านผู้อำนวยการกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา หัวหน้าแผนกโรงเรียนส่วนกลาง และหัวหน้าแผนกโรงเรียนส่วนภูมิภาค หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมวิสามัญศึกษาและศึกษานิเทศก์กรมวิสามัญศึกษาอีกหลายท่านที่ได้มาช่วยงานอยู่ที่โครงการฯ และเจ้าหน้าที่ในสำนักงานโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสมจำนวนทั้งหมด 10 ท่าน

การเสนอข้อมูล

1. ข้อมูลที่เป็นความเห็นของผู้บริหารในส่วนกลาง เสนอในแบบบรรยาย โดยแยกออกเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการดำเนินการโรงเรียนมัธยมแบบประสมและขอเสนอแนะในการแก้ปัญหา
2. ข้อมูลที่เป็นความเห็นของอาจารย์ใหญ่ ส่วนที่เกี่ยวกับการจัดแผนผังสายงานบริหาร เสนอในรูปบรรยายเปรียบเทียบประกอบแผนผังการจัดสายงานที่เสนอไว้ ส่วนที่เป็นความคิดเห็นในด้านอื่น ๆ เสนอเป็นตาราง โดยหาตัวเลขออกมาในลักษณะความถี่ ร้อยละและอันดับที่ตามความสำคัญ
3. ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของครูน้อย เสนอเป็นตารางและหาค่าของค่าตอบออกมาเป็นร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่เป็นแผนผังการจัดสายงานบริหาร (Ad. Structure) โรงเรียนมัธยมแบบประสมวิเคราะห์ด้วยวิธีบรรยายเปรียบเทียบที่ละระดับ เริ่มตั้งแต่ระดับอาจารย์ใหญ่ ระดับผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายต่าง ๆ ตลอดจนงานในความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย
2. ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น จัดแยกกลุ่มเป็นความคิดเห็นของ
 - 2.1 ผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง
 - 2.2 อาจารย์ใหญ่
 - 2.3 ครู

แล้วเสนอเป็นตาราง หาค่าร้อยละ หาจำนวนความถี่ และหาอันดับที่ของความสำคัญ